

Олена Локишина —

доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу порівняльної педагогіки Інституту педагогіки НАПН України. Стажувалася у навчально-дослідницьких інституціях країн ЄС; стипендіат програм Державного департаменту США; національний експерт проектів Програми розвитку ООН в Україні та Європейського фонду освіти.

Коло наукових інтересів: автор, співавтор і головний редактор понад 200 наукових праць з широкого кола проблем педагогічної компаративістики – методології порівняльно-педагогічних досліджень, вектору реформ шкільної освіти у зарубіжжі, моделей забезпечення якості освіти, трансформації змісту освіти на компетентнісні засади.

e-mail: luve2001@hotmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5097-9171>

<https://doi.org/10.32405/2411-1317-2019-2-5-14>

УДК 37.01:141

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Наголошено на актуальності для України дослідження освітніх стратегій глобальних міжнародних організацій в контексті європейської та світової інтеграції. Охарактеризовано такі функції міжнародних організацій, як розроблення освітніх стратегій світового та континентальних масштабів, координація спільноти для подальшого розвитку освіти в умовах викликів сучасності, формування спільного освітнього простору, вплив на формування освітньої політики державами. До глобальних завдань, що окреслені міжнародними організаціями, віднесено: сприяння набуттю молоддю і дорослими базових навичок/ключових компетентностей для особистісного, професійного розвитку, життя у суспільстві; забезпечення належного рівня фінансування освіти, посилення підзвітності щодо ефективного використання вкладених ресурсів, забезпечення належною інфраструктурою, гарантування навчально-методичного забезпечення, наявність висококваліфікованих вчителів.

Ключові слова: стратегія з освіти, міжнародна організація; Україна; ЮНЕСКО; Світовий банк; ЄС; ОЕСР.

Постановка проблеми. XXI ст. формує нову картину світу, де поряд з технологічним прогресом загострюються виклики, які обумовлюють необхідність реалізації нового погляду на освіту. До таких, зокрема, Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) відносить:

– старіння населення: в Європі частка населення у віці 60 і старше років за прогнозами зросте з 22 % у 2011 р. до 34% у 2050 р.; в Африці – з 6% до 10%, в Азії і Латинській Америці – з 10% до 20%. Ця тенденція формує завдання активної розбудови сектора освіти дорослих і застосування ІКТ;

– в умовах швидкої урбанізації третина населення в Африці і Південній Азії та майже 4/5 в Європі і США мешкає в містах, що актуалізує трансформацію підходів до організації навчання у напрямі диференціації, запровадження інновацій;

– міжнародна міграція: у світі нараховується 214 мільйонів мігрантів, що спричиняє перерозподіл «мізків» за рахунок їх відтоку з одних країн в інші, актуалізує питання

гармонізації освітніх систем, запровадження прозорих механізмів визнання кваліфікацій, оптимізації змісту освіти;

– розбудова країнами економіки знань перетворює освіту на детермінанту економічного зростання, що наразі позиціонується як інструмент формування як професійних, так і особистісних ключових навичок – грамотності, вміння вчитися, підприємництва, цифрової, соціальної компетентностей; важливим також розглядається тісний взаємозв'язок систем освіти і кваліфікацій;

– швидкий розвиток ІКТ сприяє інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти, піднімає питання ефективного використання можливостей ІКТ в освіті, мінімізації потенційних негативів [14, с. 13-15].

Глобальний характер викликів актуалізує роль міжнародних організацій, які шукають відповіді наднаціонального виміру в усіх сферах життя людства включно з освітою. Йдеться про міжнародні організації міжурядового типу – які (у трактуванні, зокрема BusinessDictionary) є структурою, що заснована однією чи більше державами/націями шляхом підписання відповідної угоди з метою реалізації планів/проектів для спільних інтересів [10].

Визначальну роль у царині розроблення стратегічних орієнтирів розвитку освіти у світі сьогодні відіграють Організація Об'єднаних Націй (ООН) з її спеціалізованими установами та підрозділами, Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Світовий банк, на регіональному рівні – Європейський Союз (ЄС), пропонуючи інструменти для реалізації й моніторингу досягнення запланованого.

У контексті європейської інтеграції та гармонізації поступу країни зі світовим співтовариством пріоритетом для України є дослідження стратегічних орієнтирів розвитку освіти, які в умовах глобалізації є прерогативою міжнародних організацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У полі педагогічної компаративістики в Україні політиці міжнародних організацій в освіті присвячено праці М. Бойченко, Т. Логвиненко, О. Огієнко, О. Першукової та ін.

Дослідження О. Огієнко (2008 р.) присвячено внеску ЮНЕСКО і Ради Європи у формування стратегічних напрямів освіти дорослих. Автор наголошує, що зазначені міжнародні організації виконують не лише координуючу функцію, але й виступають інтегруючими інституціями, що об'єднують зусилля спільноти для подальшого розвитку, зокрема і освіти дорослих в умовах викликів сучасності [6].

Наукову розвідку О. Першукової (2014 р.) присвячено внеску міжнародних організацій ООН, ЮНЕСКО, ОЕСР, Ради Європи та ЄС у становлення і розвиток багатомовної освіти. Дослідниця крізь призму багатомовної освіти визначає роль міжнародних організацій глобального типу у встановленні орієнтирів для національних освітніх політик, так і загальних для усіх країн пропозицій [6].

Розкриваючи діяльність міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів М. Бойченко (2015 р.) аналізує діяльність таких організацій, як Всесвітня рада сприяння освіті обдарованих і талановитих дітей, Європейської ради з високих здібностей та Міжнародного центру інновацій в освіті [1].

Т. Логвиненко у праці «Роль міжнародних та національних організацій у контексті соціально-педагогічної роботи та професійної підготовки до неї у скандинавських країнах» (2015 р.) з посиланням на Т.Г. Герашенко і В.М. Солощенко виокремлює такі чинники впливу міжнародних організацій, як: правові (хартії та конституції міжнародних організацій), що окреслюють головні принципи, норми та процедури їхньої діяльності, підписання урядами національних держав умов цих статутів, що передбачає їх виконання, тобто приєднання до певної системи цінностей, стандартів, ідеологій; організаційні (конвенції, рекомендації, резолюції, декларації), що сприяють утвердженню єдиних освітніх стандартів; фінансові (надання освітніх кредитів); статистичні (збирання та поширення міжнародними організаціями освітньої інформації) [2, с.119].

Узагальнений погляд на роль міжнародних організацій у галузі забезпечення якості освіти представлено у Національній доповіді про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (2016 р.),

що підготовлена науковцями Національної академії педагогічних наук України. У розділі «Європейська і світова інтеграція в галузі освіти – шлях до підвищення якості освіти» авторства О.І. Локшиної, Н.М. Авшенюк, О.В. Бородієнко, А.П. Джурило, Ю.О. Жука, І.О. Маріуц, Л.П. Пуховської підкреслено, що Лісабонський порядок денний (2000 р.) як стратегія розбудови суспільства знань послідовно втілюється у життя у площині освіти через реалізацію стратегій «Освіта і навчання 2010» (2001 р.) та «Освіта і навчання 2020» (2009 р.), рамкових документів «Болонська декларація» (1999 р.), «Копенгагенська декларація» (2002 р.), «Європейська довідкова система ключових компетентностей для навчання протягом життя» (2006 р., 2018 р.), «Європейська рамка кваліфікацій для навчання протягом життя» (2008 р.), «Європейська кредитна система для професійної освіти і підготовки» (2009 р.) «Болонський процес 2020» (2009 р.) [5, с. 166].

У праці О.І. Локшиної «Стратегічні орієнтири розвитку освіти: світовий вимір» (2018 р.) наголошено на спільності у баченні міжнародними організаціями розвитку освіти в третьому тисячолітті під впливом спільних для усіх країн викликів [3, с. 74-75].

Отже, дослідники наголошують на таких важливих функціях міжнародних організацій, як розроблення освітніх стратегій світового та континентальних масштабів, координація та інтеграція зусиль спільноти для подальшого розвитку освіти в умовах викликів сучасності, вплив на формування освітньої політики державами.

Формулювання цілей статті. Метою статті є огляд стратегічних орієнтирів глобальних міжнародних організацій щодо розвитку освіти на прикладі ЮНЕСКО, Світового Банку і ЄС. Зазначені організації (відповідно до типології, що викладена у навчальному посібнику «Міжнародні організації» (2009 р.)), є міждержавними міжнародними організаціями, маючи безпосередній вплив на політику країн-членів [4]. ЮНЕСКО, як спеціалізована установа ООН, є організацією глобального типу, ЄС – регіональним інтеграційним угрупованням, а Світовий банк – міжнародною валютно-кредитною організацією з регулюванням відносин у фінансовій сфері. Усі вони, з проєкцією на інтереси організації, кардинально впливають на формування стратегії розвитку освіти у світі.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні глобальні міжнародні організації визначають характер розвитку світової спільноти, формулюючи відповіді для протистояння викликам сучасності. Спільність викликів фактично гармонізує порядки денні цих організацій. Для прикладу можна навести висновок Р. Шах'яхан (Riyad A. Shahjahan), що викладено у дослідженні ролі міжнародних організацій у глобалізації освітньої політики у галузі вищої освіти у праці «Вища освіта: посібник з теорії і дослідження, вища освіта (2012 р.) (табл. 1).

Таблиця 1

Характер діяльності міжнародних організацій ЮНЕСКО, Світовий банк, ОЕСР, ЄС¹

МО	ЮНЕСКО	СБ	ОЕСР	ЄС
Характер діяльності	Ключовий гравець з культурного, економічного і соціального розвитку у суспільстві у знань. Промотер прав людини, стійкого розвитку, демократії, миру.	Ключовий гравець з розбудови економіки знань. Сприяє розвитку спроможності для відповідності технологічному прогресу.	Активує розвиток економічної конкурентоздатності в економіці знань. Робить значний внесок у соціальний та економічний розвиток через розвиток людського капіталу. Розвиток і розповсюдження знань.	Ключовий гравець у розбудові глобальної економіки знань. Робить внесок у розвиток людського капіталу та ринків праці. Продукує нові знання з метою упровадження інновацій.

¹ Таблицю складено автором на основі таблиці 8.1 «Міжнародні організації (МО), роль і порядок денний щодо вищої освіти», яка розроблена Р. Шах'яханом [13, с. 372].

ЮНЕСКО є впливовим світовим гравцем на полі розроблення стратегічних орієнтирів розвитку освіти в світі, активно працюючи як самостійно, так і у партнерстві з іншими міжнародними організаціями. Всесвітньо відомою є ініціатива ЮНЕСКО спільно з Програмою розвитку ООН, Фондом ООН в галузі народонаселення, Дитячим фондом ООН і Світовим банком «Освіта для всіх». Рух, що стартував у Джомт'єні у 1990 р. і отримав продовження на Дакарському форумі з питань освіти у 2000 р., об'єднав країни світу на шляху перетворення початкової освіти на обов'язкову для всіх протягом найближчих п'ятнадцяти років.

У 2015 р. в Інчхоні на Всесвітньому форумі з освіти було затверджено Інчхонську декларацію «Освіта – 2030: забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти і навчання протягом життя». Декларація закликає держави забезпечити інклюзивну якісну освіту для всіх, створити усім громадянам можливості для отримання освіти протягом життя [15].

У 2013 р. з метою підвищення ефективності діяльності організації у галузі освіти на 37-й сесії ЮНЕСКО було затверджено середньострокову стратегію «Освітня стратегія 2014-2021». Важливим для нашого дослідження є візія ЮНЕСКО щодо розвитку освіти у світі після 2015 р., на який припадає фіналізація цілей руху «Освіта для всіх». До таких цілей було віднесено:

- підвищення охопленням та якості дошкільного виховання, передусім для дітей зі спеціальними потребами та з проблемних верств населення;
- забезпечення доступу до безкоштовної обов'язкової початкової освіти високої якості усім дітям, включно з виходцями з національних меншин;
- забезпечення доступними та релевантними програмами навчальних потреб молоді і дорослого населення;
- досягнення 50% покращення грамотності серед дорослого населення;
- ліквідація гендерної нерівності в початковій та середній освіті;
- покращення усіх аспектів якості освіти для всіх з метою сприяння досягненню валідних навчальних результатів, передусім з грамотності, лічби, оволодіння життєвими навичками [14].

Світовий порядок денний після 2015 р. у баченні ЮНЕСКО має будуватися під гаслом «Забезпечення рівноправної та інклюзивної якісної освіти протягом життя для всіх до 2030 р.». Для цього ЮНЕСКО пропонує світовому співтовариству зосередитись на таких пріоритетах:

- дошкільна освіта: забезпечити охоплення дітей дошкільного віку дошкільною освітою, включно з одним роком безкоштовної передшкільної підготовки;
- якісна базова освіта: забезпечити отримання дівчатами і хлопцями обов'язкової базової освіти на засадах гендерної рівності;
- освіта для молоді і дорослого населення: оволодіння цими віковими групами населення грамотністю та лічбою на рівні, необхідному для повноцінної участі у житті суспільства;
- знання і навички для роботи і життя: набуття молоддю і дорослими відповідних навичок в системах професійно-технічної, середньої і подальшої освіти;
- знання і навички для стійкого розвитку і мирних суспільств: набуття усіма учнями і слухачами навичок, цінностей, ставлень для розбудови мирних суспільств, у тому числі за допомогою освіти з глобального громадянства і освіти для стійкого розвитку;
- вчителі: уряди країн мають гарантувати, щоб здобувачі освіти навчалися кваліфікованими, вмотивованими вчителями, які забезпечені усіма необхідними навчальними матеріалами;
- фінансування: усі країни повинні виділяти на освіту мінімум 4-6% від ВВП або 15-20% бюджетних коштів [14, с. 26-27].

Таким чином, ЮНЕСКО цілеспрямовано реалізує цілісну стратегію у царині освіти, що спрямована на розширення можливостей щодо отримання освіти для всіх.

Світовий банк, як міжнародна організація, яка є масштабним інвестором у розвиток освіти протягом п'ятдесяти років, в умовах сучасних викликів важливим вбачає формування життєво важливих навичок у населення в координатах освіти протягом життя. У стратегії «Навчання для всіх. Інвестування у знання і навички громадян для сприяння розвитку на період до 2020 року» запропоновано багаторівневий підхід, що робить стратегію цілісною.

На індивідуальному рівні Світовий банк акцентує важливість набуття навичок для особистісного розвитку, отримання роботи і розбудови кар'єри, забезпечення якісного рівня життя, залучення до життя громади. У документі зазначається, що володіння населенням високоякісними навичками асоціюється, у тому числі, з підвищенням ВВП на 2% [11, с. 3].

На рівні держав Світовий банк наголошує на важливості реформ систем освіти з метою підвищення підзвітності щодо використання коштів, які виділяються на освіту та освітніх результатів. Паралельно підкреслюється необхідність забезпечення адекватного рівня видатків на освіту, підтримання у належному стані інфраструктури, забезпечення навчально-методичним супроводом, висококваліфікованими викладачами. Перспективним також виглядає всеохоплюючий підхід, за якого Світовий банк передбачає вийти за межі формальної освіти.

На регіональному і глобальному рівнях Світовий банк орієнтується на розбудову високоякісної знанневої бази для реалізації реформ в освіті. Йдеться про розроблення системи оцінювання та «віх» (benchmarking) для аналізу спроможностей системи освіти країни за рівнями (починаючи від дошкільної освіти) й актуальними напрямками, визначення існуючих проблем, визначення покрокового зв'язку між внеском в освіту й освітніми результатами [13].

Особливо важливими для України в контексті євроінтеграції є орієнтири стратегічної програми співробітництва у галузі освіти і підготовки кадрів «Освіта і навчання 2020», що позиціонується Брюсселем як інструмент розбудови знанневої економіки та соціальної злагоди. Затверджена у 2009 р., програма орієнтована на досягнення таких завдань, як:

- перетворення освіти протягом життя та мобільності на реальність;
- підвищення якості й ефективності освіти і навчання;
- сприяння рівності, соціальній згоді та активному громадянству;
- оптимізація креативності та інновацій, включно з підприємництвом на усіх освітніх

рівнях.

Програмою визначено такі індикатори досягнень:

- не менш, ніж 95% дітей (від 4-х років до обов'язкового шкільного віку) повинні бути охоплені дошкільною освітою;
- частка молоді 15-річного віку, яка демонструє низькі результати з читання, математики та природознавства, має становити менш, ніж 15%;
- частка молоді 18–24 років, які зарано залишають навчання, повинна бути меншою, ніж 10%;
- не менш, ніж 40% населення у віці 30–34 років повинні мати вищу освіту;
- не менш, ніж 15% дорослого населення повинно навчатися;
- щонайменше 20% випускників закладів вищої освіти та 6% 18–34-річних, які отримали професійну кваліфікацію у закладах професійно-технічної освіти, повинні частину часу їхнього навчання навчатися за кордоном;
- частка випускників, які отримали робоче місце (у віці 20–34 років з середньою освітою, які закінчили навчання 1–3 роки тому) повинна становити щонайменше 82% [9, с.119/7].

В умовах швидкозмінних трансформацій у 2015 р. Брюсселем у документі «Спільний звіт Ради і Комісії щодо імплементації стратегічної рамки для європейського співробітництва в освіті і навчання ((ЕТ 2020) «Нові пріоритети для європейського співробітництва і навчання» було озвучено оновлені орієнтири розвитку освіти в державах-членах ЄС [8].

Моніторинг прогресу у досягненні окреслених у програмі «Освіта і навчання 2020» індикаторів, представлений у документі, засвідчив проблеми з імплементацією запланованого (див. табл. 2) [9, с.119/7; 8, с. 417/26].

Таблиця 2

Прогрес у досягненні окреслених програмою «Освіта і навчання 2020» індикаторів

Індикатори, окреслені у Програмі «Освіта і навчання 2020» (2009 р.)	Досягнення індикаторів у 2015 р. (за даними «Спільного звіту Ради і Комісії щодо імплементації стратегічної рамки для європейського співробітництва в освіті і навчання ((ЕТ 2020) «Нові пріоритети для європейського співробітництва і навчання» (2015 р.)
Частка молоді 15-річного віку, яка демонструє низькі результати з читання, математики та природознавства, має становити менш ніж 15%	22% 15-річних демонструють низькі результати з математики. Серед учнів з низьким соціально-економічним статусом ця цифра становить 36,6%; 18% 15-річних європейців демонструють низькі результати з читання; 17% 15-річних європейців демонструють низькі результати з природознавства
Частка молоді 18–24 років, які зарано залишають навчання, повинна бути меншою, ніж 10%	Частка молоді, яка зарано залишає навчання в школі, становить 11,1%
Не менш, ніж 40% населення у віці 30–34 років повинні мати вищу освіту	37.9 % населення у віці 30–34 років має вищу освіту
Не менш, ніж 15% дорослого населення повинно навчатися	Лише 4,4% дорослого населення навчаються

У документі також підкреслюється, що чотири завдання програми залишаються актуальними, формуючи рамку ЄС з модернізації освіти. Водночас, у ситуації підвищення конкуренції економік і трансформацій ринків праці в умовах технологічних змін до пріоритетів віднесено:

- релевантні та високоякісні знання, навички/компетентності, набуті та розвинені в процесі навчання протягом життя, які орієнтовано на демонстрацію результатів навчання для працевлаштування, інновацій, активного громадянства та благополуччя;
- інклюзивна освіта, рівність, справедливість, недискримінація, заохочення набуття громадянської компетентності;
- відкрита та інноваційна освіта і навчання в контексті цифрової епохи;
- потужна підтримка вчителів, керівників шкіл, інших педагогічних працівників;
- прозорість й визнання навичок та кваліфікацій для полегшення навчання, мобільності робочої сили;
- стабільні інвестиції, якість та ефективність систем освіти та навчання [8, с. 417/26–417/27].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Розгляд діяльності таких міжнародних організацій, як ЮНЕСКО, що є міждержавною організацією глобального типу, ЄС – регіональним інтеграційним угрупованням (обидві з них є універсальними організаціями, працюючи за ключовими напрямками життєдіяльності людства) та Світовий банк – економічною організацією, яка впливає на міжнародні економічні відносини, уможливив забезпечити цілісний огляд стратегічних орієнтирів розвитку освіти. На підставі аналізу стратегій з освіти зазначених організацій до ключових координат нами віднесено забезпечення рівного доступу до освіти та підвищення її якості. В рамках цих координат глобальними завданнями, що окреслені перед освітою, є забезпечення:

– набуття молоддю і дорослим населенням базових навичок (читання, письма, лічби), ключових компетентностей для особистісного, професійного розвитку, життя у громаді;

– належного рівня фінансування освіти та посилення підзвітності щодо ефективного використання вкладених ресурсів, інфраструктурою, навчально-методичним забезпеченням, висококваліфікованими вчителями.

Такий двокомпонентний підхід уможливило охопити як інтереси кожного окремого індивідуума, так і впливати на держави у їх русі з модернізації освіти.

Актуальними також проголошено такі напрями, як дошкільна, інклюзивна, відкрита освіта та освіта протягом життя.

Що ж стосується реалізації проголошеного, то організації, які підтримують країни у досягненні орієнтирів фінансово, активно застосовують моніторингові процедури з використанням «віх», що затверджуються в рамках освітніх стратегій.

Серйозним партнером з моніторингу розвитку освіти у світовому вимірі є Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), яка, окрім опікування топовим на сьогодні міжнародним дослідженням якості освіти PISA, щорічно публікує звіти про стан і тенденції розвитку освіти у світі у збірнику «Погляд на освіту». Такий моніторинг відбувається відповідно до груп індикаторів, які фактично синхронізовано зі стратегічними орієнтирами глобальних міжнародних організацій. Зокрема, у збірнику «Погляд на освіту 2018. Індикатори ОЕСР» зроблено огляд розвитку освіти за такими напрямками, як: доступ до освіти, освітні результати та їхній вплив на життя індивідуумів, ресурси, що вкладаються в освіту, організація навчального процесу/навчальне середовище, забезпечення вчителями [12].

Аналогічним, але в кордонах ЄС, є збірник «Ключові дані про освіту в Європі», який публікується Європейською Комісією та Eurordice.

Розвиваючи думки цитованих вище дослідників щодо ролі глобальних міжнародних організацій у розбудові освіти шляхом проголошення стратегічних орієнтирів (координація та інтеграція зусиль спільноти для подальшого розвитку освіти в умовах викликів сучасності, вплив на формування освітньої політики державами) наголосимо також на такій важливій місії, як формування спільного освітнього простору. Не менш важливою вбачаємо роль каталізатора міжнародного діалогу щодо напрямів розвитку освіти.

Цінним є відкритість організацій до змін, швидке реагування на нові виклики і потреби шляхом модернізації проголошених стратегій.

До перспектив подальших досліджень із зазначеної проблематики може бути віднесено вивчення негативних аспектів впливу міжнародних організацій на освіту країн, передусім у питанні уніфікації національної політики, розмивання національних особливостей функціонування освітньої системи.

Використані джерела

1. Бойченко, М. А. Діяльність міжнародних організацій у сфері освіти обдарованих і талановитих школярів / М. А. Бойченко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка ; [редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін.]. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. – № 5 (49). – С. 33–40.
2. Логвиненко, Т. О. Роль міжнародних та національних організацій у контексті соціально-педагогічної роботи та професійної підготовки до неї у скандинавських країнах / Т. О. Логвиненко // Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Педагогіка. Соціальна робота / голов. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2015. – Вип. 36. – С. 119–121.
3. Локшина О. І. Стратегічні орієнтири розвитку освіти: світовий вимір / Локшина О. І. // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік. — К.: Педагогічна думка, 2018. – С. 74-75.

4. Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 223 с..
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с.
6. Огієнко, О. І. Роль ЮНЕСКО та Ради Європи у формуванні стратегічних напрямків розвитку освіти дорослих : зб. наук. пр. / О. І. Огієнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. – 2008. – № 9 (19). – С. 63–67.
7. Першукова О. Роль міжнародних організацій у процесі становлення та розвитку багатомовної освіти в країнах Європи / Оксана Першукова // Порівняльно-педагогічні студії, 2014. – № 2–3 (20–21). – С. 65–78.
8. 2015 Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020) – New priorities for European cooperation in education and training [Electronic resource]. Mode of access: — [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(02\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(02)&from=EN) (viewed on February 26, 2019)
9. Council conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training ('ET 2020') [Electronic resource]. Mode of access: — <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f349e9ff-9cb8-4f73-b2f6-0a13452d22b4/language-en> (viewed on February 27, 2019).
10. Intergovernmental organization (IGO) / BusinessDictionary. – <http://www.businessdictionary.com/definition/intergovernmental-organization-IGO.html> (viewed on February 27, 2019).
11. Learning for All. Investing in People's Knowledge and Skills to Promote Development. World Bank Group Education Strategy 2020. Executive Summary. – Washington D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/ World Bank, 2011. – 10 p.
12. OECD. Education at a Glance 2018. OECD Indicators. – Paris: OECD Publishing. – 458 p. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2018-en>.
13. Shahjahan R.A. The Roles of International Organizations (IOs) in Globalizing Higher Education Policy / Riyad A. Shahjahan // J. C. Smart, M. B. Paulsen (eds.), Higher Education: Handbook of Theory and Research, Higher Education: Handbook of Theory and Research 27. – Springer Science+Business Media B.V. – 2012. http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-2950-6_8.
14. UNESCO Education Strategy 2014–2021. – Paris: UNESCO. – 2014. – 62 p.
15. World Bank. Incheon Declaration: Education 2030: Towards Inclusive and Equitable Quality Education and Lifelong Learning for All. World Education Forum 2015. – Washington, D.C. : World Bank Group. – 2015. – 76 p. – [Electronic resource]. Mode of access: — <http://documents.worldbank.org/curated/en/167341467987876458/Incheon-declaration-education-2030-towards-inclusive-and-equitable-quality-education-and-lifelong-learning-for-all>.
16. Yearbook of International Organisations 2017 – 2018. Guide to Global Civil Society Networks Edition. Volume 5 Statistics, Visualizations and Patterns. – Brussels: Union of International Associations. – 27 p.

References

1. Bojchenko, M. A. Diyal'nist' mizhnarodny`x organizacij u sferi osvity` obdarovany`x i talanovy`ty`x shkolyariv / M. A. Bojchenko // Pedagogichni nauky` : teoriya, istoriya, innovacijni texnologiyi : naukovy`j zhurnal / MON Ukrainy`, Sums`ky`j derzh. ped. un-t im. A. S. Makarenka ; [redkol.: A. A. Sbruyeva, O. Ye. Antonova, Dzh. Bishop ta in.]. – Sumy` : SumDPU im. A. S. Makarenka, 2015. – # 5 (49). – С. 33–40.
2. Logvy`nenko, T. O. Rol` mizhnarodny`x ta nacional`ny`x organizacij u konteksti social`no-pedagogichnoyi roboty` ta profesijnoyi pidgotovky` do neyi u skandy`navs`ky`x krayinax / T. O.

- Logvy`nenko // Naukovy`j visny`k Uzhgorods`kogo universy`tetu : seriya: Pedagogika. Social`na robota / golov. red. I.V. Kozubovs`ka. – Uzhgorod : Vy`davny`cztvo UzhNU «Goverla», 2015. – Vy`p. 36. – S. 119–121.
3. Lokshy`na O. I. Strategichni oriyenty`ry` rozvy`tku osvity` : svitovy`j vy`mir / Lokshy`na O. I. // Anotovani rezul`taty` naukovy`-doslidnoyi roboty` Insty`tutu pedagogiky` NAPN Ukrayiny` za 2018 rik. — K.: Pedagogichna dumka, 2018. – S. 74-75.
  4. Mizhnarodni organizaciyi: Navch. posibny`k / Za red. Kozaka Yu.G., Kovalevs`kogo V.V., Logvinovoyi N.S. – K.: Centr navchal`noyi literatury`, 2009. – 223 s.
  5. Nacional`na dopovid` pro stan i perspekty`vy` rozvy`tku osvity` v Ukraini / Nacz. akad. ped. nauk Ukrainy` ; [redkol.: V. G. Kremen` (golova), V. I. Lugovy`j (zast. golovy`), A. M. Gurzhij (zast. golovy`), O. Ya. Savchenko (zast. golovy`)] ; za zag. red. V. G. Kremenya. — Ky`yiv : Pedagogichna dumka, 2016. — 448 s.
  6. Ogiyenko, O. I. Rol` YuNESKO ta Rady` Yevropy` u formuvanni strategichny`x napryamkiv rozvy`tku osvity` dorosly`x : zb. nauk. pr. / O. I. Ogiyenko // Naukovy`j chasopy`s Nacional`nogo pedagogichnogo universy`tetu imeni M.P.Dragomanova. – 2008. – # 9 (19). – S. 63–67.
  7. Pershukova O. Rol` mizhnarodny`x organizacij u procesi stanovlennya ta rozvy`tku bagatomovnoyi osvity` v krayinax Yevropy` / Oksana Pershukova // Porivnyal`no-pedagogichni studiyi, 2014. – # 2–3 (20–21). – S. 65–78.
  8. 2015 Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020) – New priorities for European cooperation in education and training [Electronic resource]. Mode of access: — [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(02\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(02)&from=EN) (viewed on February 26, 2019)
  9. Council conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training ('ET 2020') [Electronic resource]. Mode of access: — <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f349e9ff-9cb8-4f73-b2f6-0a13452d22b4/language-en> (viewed on February 27, 2019).
  10. Intergovernmental organization (IGO) / BusinessDictionary. – <http://www.businessdictionary.com/definition/intergovernmental-organization-IGO.html> (viewed on February 27, 2019).
  11. Learning for All. Investing in People's Knowledge and Skills to Promote Development. World Bank Group Education Strategy 2020. Executive Summary. – Washington D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/ World Bank, 2011. – 10 p.
  12. OECD. Education at a Glance 2018. OECD Indicators. – Paris: OECD Publishing. – 458 p. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2018-en>.
  13. Shahjahan R.A. The Roles of International Organizations (IOs) in Globalizing Higher Education Policy / Riyad A. Shahjahan // J. C. Smart, M. B. Paulsen (eds.), Higher Education: Handbook of Theory and Research, Higher Education: Handbook of Theory and Research 27. – Springer Science+Business Media B.V. – 2012. http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-2950-6_8.
  14. UNESCO Education Strategy 2014–2021. – Paris: UNESCO. – 2014. – 62 p.
  15. World Bank. Incheon Declaration: Education 2030: Towards Inclusive and Equitable Quality Education and Lifelong Learning for All. World Education Forum 2015. – Washington, D.C. : World Bank Group. – 2015. – 76 p. – [Electronic resource]. Mode of access: — <http://documents.worldbank.org/curated/en/167341467987876458/Incheon-declaration-education-2030-towards-inclusive-and-equitable-quality-education-and-lifelong-learning-for-all>.
  16. Yearbook of International Organisations 2017 – 2018. Guide to Global Civil Society Networks Edition. Volume 5 Statistics, Visualizations and Patterns. – Brussels: Union of International Associations. – 27 p.

Елена Локшина, доктор педагогических наук, профессор, заведующая отделом сравнительной педагогики Института педагогики НАПН Украины, г. Киев, Украина

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ

Подчеркнута актуальность для Украины исследования образовательных стратегий глобальных международных организаций в контексте европейской и мировой интеграции. Охарактеризованы такие функции международных организаций, как разработка образовательных стратегий мирового и континентальных масштабов, координация сообщества для дальнейшего развития образования в условиях вызовов современности, формирование общего пространства, влияние на формулирование образовательной политики государствами.

К глобальным задачам, которые очерчены международными организациями, отнесены: содействие приобретению молодежью и взрослыми базовых навыков / ключевых компетентностей для личностного, профессионального развития и жизни в обществе; обеспечение надлежащего уровня финансирования образования и усиление подотчетности по эффективному использованию вложенных ресурсов, инфраструктурой, учебно-методическим обеспечением, высококвалифицированными учителями.

Ключевые слова: стратегия по образованию, международная организация; Украина; ЮНЕСКО; Всемирный банк; ЕС; ОЭСР.

Olena Lokshyna, Dr Sc. in Education, Professor, Head of Comparative Education Department of the Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

STRATEGIC BENCHMARKS OF INTERNATIONAL ORGANISATIONS IN THE AREA OF EDUCATION

The author underlined that the global nature of the challenges of the 21-st century actualises the role of international organizations that seek answers in a supranational dimension in all spheres of human life, including education. These are international organisations of an intergovernmental nature. It is emphasised on the relevance for Ukraine of research of educational strategies of key international organisations under the European and world integration.

The strategic benchmarks of the international organisations are studied, i.e. of UNESCO, an intergovernmental organization of a global type, the EU as a regional integration group and of the World Bank, an economic organization affecting international economic relations. It made possible to provide a comprehensive overview of the strategic landmarks for the development of education.

The author characterised such functions of international organizations as the development of educational strategies of the world and continental scales, coordination of the community for the further development of education under the challenges of modern times, formation of a common educational space, and impact on the formulation of education policy by states. The role of international organizations as a catalyst for international dialogue on education development is emphasised. The openness of organisations to transformations, their rapid response to new challenges and needs by modernising the proclaimed strategies call important.

Based on the analysis of the educational strategies of the mentioned organizations, the key coordinates are named including ensuring equal access to education and improving its quality. Within the framework of these coordinates, the global tasks are outlined, i.e.: providing the acquisition of basic skills by young people and adults, mastering key competences for personal, professional development and community life; ensuring appropriate level of education financing and accountability for the effective use of the resources, infrastructure, teaching and methodological support, and highly skilled teachers.

It is concluded that such a two-component approach makes it possible to capture both the interests of each individual and influence the states in their movement on the modernisation of education. The following areas are also relevant: pre-school, inclusive, open education and life-long education.

Keywords: education strategy; international organization; Ukraine; UNESCO; World Bank; EU; OECD.